

BEAUTIFUL BOY

BEAUTIFUL David Sheff BOY

 | LANNOO

WWW.LANNOO.COM

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

TEKST | David Sheff

VERTALING | Marieke Haenebalcke, Karin Schuitemaker en Gretske DeHaan

OMSLAGONTWERP | Studio Lannoo

OMSLAGFOTO'S | Beelden uit de film *Beautiful Boy*, een productie van Plan B. Met dank aan The Searchers.

FOTO DAVID SHEFF, NIC SHEFF, FELIX VAN GROENINGEN (P 6) | Gert-Jan De Baets

ZETWERK | Banananas.net

OORSPRONKELIJKE TITEL | *Beautiful Boy*

OORSPRONKELIJKE UITGEVER | © Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company

© David Sheff, 2008

Als u opmerkingen of vragen hebt, dan kunt u contact opnemen met onze redactie: fictie@lannoo.be

© Uitgeverij Lannoo nv, Tiel, 2018

D/2018/45/669 – NUR 301/402

ISBN: 978 94 014 5845 0

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dit boek is opgedragen aan iedereen die zijn leven wijdt aan het begrijpen en bestrijden van verslavingen in afkickklinieken, ziekenhuizen, onderzoekscentra, projecten voor begeleid wonen, opvanghuizen, organisaties die zich inzetten voor drugsvoorlichting, en nog zoveel meer, en ook aan de naamlozen – de moedige en toegewijde mannen en vrouwen, zij die blijven terugkomen – op ontelbare bijeenkomsten die in het teken staan van de twaalf stappen, en dat elke dag en avond, in elke grote en kleinere stad, in de Verenigde Staten en overal ter wereld – aan hen en hun dierbaren: zij die mijn verhaal en dat van mijn gezin begrijpen omdat ze het hebben doorleefd en er nog middenin zitten, de families van verslaafden – hun kinderen, broers en zussen, vrienden, partners, echtgenoten en echtgenotes, en ouders zoals ik. ‘Je kunt hen gewoon niet helpen en dat is zo ontmoedigend’, schreef F. Scott Fitzgerald. Maar de waarheid is dat je hen wel helpt, en dat je elkaar helpt. Jullie hebben mij geholpen. Dit boek is opgedragen aan jullie allemaal en aan mijn vrouw, Karen Barbour, en mijn kinderen, Nic, Jasper en Daisy Sheff.

Voorwoord

Felix Van Groeningen

Ik las *Beautiful Boy* van David Sheff in het najaar van 2013. Ik was meteen geïntrigeerd.

Zijn zoon kampt met een drugsverslaving en we volgen David die zijn zoon wil begrijpen, helpen en redden. Het boek vertelt niet alleen over de verslaving, maar schildert een intiem en authentiek portret van een familie vol levenslust die gedwongen wordt om te gaan met een vijand die zijn gelijke niet kent. De ziekte die verslaving heet, stelt hen voor enorme uitdagingen.

Dit boek is gebaseerd op Davids dagboek. Telkens als hij 's nachts wakker lag, niet wetend waar zijn zoon nu weer uithing, schreef hij. Overdag ging hij op onderzoek uit, praatte hij met dokters, andere gebruikers, andere ouders. Dankzij Davids diepe behoefte om te bevatten wat zijn zoon doormaakte, is *Beautiful Boy* niet alleen eerlijk en authentiek, maar ook heel erg gedetailleerd en wetenschappelijk onderbouwd. Het legt pijnlijk bloot hoe zenuwslopend het is om te leven met iemand die telkens terugvalt. En hoe hartverscheurend het is als je op den duur zelfs je eigen zoon niet meer kunt vertrouwen. Tegelijk heeft dit boek me meer dan ooit doen inzien dat je moet blijven geloven in mensen – zeker in mensen van wie je houdt.

Ik besloot om *Beautiful Boy* te verfilmen in combinatie met *Tweak*, het boek waarin Nic zijn kant van het verhaal vertelt. In de jaren die we aan de film hebben gewerkt, heb ik de familie Sheff steeds beter leren kennen: David en Nic, maar ook Karen, Jasper en Daisy. Inmiddels zijn we goed bevriend. Ik heb een vrij direct inkijkje in hun

leven gekregen en mocht de warmte in hun familie van dichtbij ervaren. Ik ben daar heel erg dankbaar voor, juist omdat die liefde zo echt is. Al is het boek soms zo pijnlijk dat je het tijdens het lezen even moet wegleggen, de allesoverheersende liefde die in elke regel doorschemert, maakt het absoluut de moeite waard.

Felix Van Groeningen

Inhoud

Opdracht David Sheff.....	5
Voorwoord Felix Van Groeningen.....	7
Inleiding	13
DEEL I Laat opblijven.....	33
DEEL II Zijn eerste keus.....	131
DEEL III Wat je wilt.....	151
DEEL IV Had ik maar... ..	209
DEEL V Nooit zeker weten	279
Epiloog.....	357
Dankwoord David Sheff.....	373
Nawoord De DrugLijn.....	375
Bronnen	379
Credits.....	382
Vertaling.....	384

*When you cross the street,
Take my hand*

John Lennon, 'Beautiful Boy (Darling Boy)'

Inleiding

*Het doet zo'n pijn dat ik hem niet kan redden, kan beschermen, tegen
alle gevaar kan vrijwaren, voor leed kan behoeden.
Waar zijn vaders anders goed voor?*

Thomas Lynch, 'The Way We Are'

*'Ahoi pap! God, wat mis ik jullie.
Ik kan niet wachten om jullie weer te zien.
Nog maar één dag!!!! Woe-hoe.'*

Nic stuurt de laatste avond voordat hij voor de zomervakantie naar huis komt nog gauw een mailtje van de universiteit. Jasper en Daisy, onze kinderen van acht en vijf, knutselen aan de keukentafel. Ze knippen, plakken en kleuren briefjes en spandoeken om hem welkom te heten. Zes maanden lang hebben ze hun grote broer niet gezien.

Als het 's ochtends tijd is om koers te zetten naar het vliegveld, loop ik naar buiten om hen bijeen te drijven. Daisy, nat en onder de modder, zit op een hoge tak boven in een esdoorn. Jasper staat onder haar. 'Geef me dat terug of...' waarschuwt hij.

'Nee', antwoordt ze. 'Het is van míj.' Haar ogen stralen moedig verzet uit, maar zodra hij in de boom begint te klimmen, gooit ze de Gandalf-pop waar hij op uit is vlug naar beneden.

'Het is tijd om Nic op te halen', zeg ik, en ze spurten juichend het huis in. 'Nicky, Nicky, Nicky.'

Het is anderhalf uur rijden naar het vliegveld. Wanneer we bij de terminal aankomen, roept Jasper: 'Daar is Nic.' Hij wijst. 'Dáár!'

Nic leunt tegen een verkeersbord NIET PARKEREN op de stoep net buiten de bagagehal van United Airlines, met een legergroene plunjezak achteloos over zijn schouder. Een lange slungel in een verschoten rood T-shirt met daarover het vest van zijn meisje, een laaghangende spijkerbroek tot onder zijn benige heupen en rode Converse All-Stars. Zodra hij ons heeft gespot, licht zijn gezicht op en zwaait hij.

De kinderen willen allebei naast hem zitten, dus gooit hij zijn spullen maar helemaal achterin en klimt hij over Jasper om zich tussen

hen in vast te klikken. Hij houdt hun hoofden om de beurt tussen zijn handpalmen en geeft beiden een kus op de wang. ‘Wat is het goed om jullie te zien’, zegt hij. ‘Ik heb jullie ontzettend gemist, kleine rakkers.’ Tegen ons voorin voegt hij daaraan toe: ‘Jullie ook, paps en mams.’

Terwijl ik wegrijd van het vliegveld, beschrijft hij hoe zijn vlucht is verlopen. ‘Het was de ergste ooit’, zegt hij. ‘Ik zat vast naast een dame die maar bleef ratelen. Ze had platinablond haar met toefjes, net als een citroenschuimtaart. Een bril met schildpadmontuur zoals Cruella De Vil, pruilende lippen en een dikke, roze laag poeder op haar gezicht.’

‘Cruella De Vil?’ vraagt Jasper, die grote ogen opzet.

Nic knikt. ‘Net de echte, met lange, valse, paarse wimpers en ze droeg ook dat parfum van haar: Eau de Stinky.’ Hij knijpt zijn neus dicht. ‘Bah.’ De kinderen hangen verrukt aan zijn lippen.

We rijden over de Golden Gate Bridge. Onder ons stroomt een rivier van dichte mist die het schiereiland Marin Headlands helemaal inpalmt. Jasper vraagt: ‘Nic, kom je naar onze Klim-Op?’ (waarmee hij de naderende overgangsceremonie op hun school bedoelt). De kinderen klimmen dan op van de tweede klas naar de derde en van de kleuterklas naar de eerste.

‘Dat wil ik echt niet missen’, antwoordt Nic.

Daisy vraagt: ‘Nic, weet je nog, dat meisje Daniela? Ze viel van het klimrek en brak haar teen.’

‘Ai.’

‘Ze zit in het gips’, voegt Jasper er nog aan toe.

‘Gips om haar teen?’ vraagt Nic. ‘Wat een gepriegel zal dat geweest zijn.’

Jasper meldt in alle ernst: ‘Ze gaan hem afsnijden met een ijzerzaag.’

‘Haar teen?’

Ze giechelen alle drie.

Een poosje later verklapt Nic: ‘Ik heb iets voor jullie, deugnieten. In mijn reistas.’

‘Cadeautjes!’

‘Als we thuis zijn’, antwoordt hij.

Ze smeken hem om te verklappen wat, maar hij schudt zijn hoofd. ‘No way, José. Het is een verrassing.’

Ik bekijk hen alle drie in mijn achteruitkijkspiegel. Jasper en Daisy hebben een olijfkleurige huid. Dat had Nic vroeger ook, maar nu is zijn huid net dun rijstpapier. De ogen van de kleintjes zijn bruin en helder, terwijl hij donkere oogbollen heeft. Hun haar is donkerbruin, maar dat van Nic, toen hij klein was lang en blond, is getaand als een nazomerse weide. Het is een warboel van platgedrukte roodbruine plukken en rechtopstaande, gele klitten – dat komt ervan als je je haar met bleekmiddel te lijf gaat.

‘Nic, vertel je ons een P.J.-verhaaltje?’ smeekt Jasper. Jarenlang heeft hij de kinderen vermaakt met *De Avonturen van P.J. Huppelpup*, een zelfverzonnen Britse detective.

‘Later, kwibus, beloofd.’

De snelweg leidt ons naar het noorden, tot een afrit onze koers bijstuurt naar het westen en de weg door een reeks dorpen, een bosrijk staatspark en een glooiend grasland slingert. We stoppen even in Point Reyes Station om de post op te halen. Het is bijna onmogelijk om in het stadje tientallen bekenden te ontlopen, die allemaal verheugd zijn om Nic weer eens te zien en hem bestoken met vragen over school en zijn plannen voor de zomer. Na een poos vertrekken we eindelijk en volgen we de weg langs Papermill Creek. Ik sla vervolgens linksaf, rijd de helling op en parkeer de auto op de oprit.

‘Wij hebben ook een verrassing, Nicky’, zegt Daisy.

Jasper kijkt haar streng aan. ‘Niet verklappen!’

‘Het zijn uithangborden. We hebben ze zelf gemaakt.’

‘Dai-sy...’

Nic volgt de kinderen en sjouwt zijn tassen het huis in. De honden hebben zijn aanwezigheid opgemerkt en verwelkomen hem blaffend en huilend. Boven aan de trap wordt Nic begroet door de spandoeken en tekeningen van de kinderen. Zo heeft Jasper onder andere een egel getekend met als opschrift: ‘Ik mis Nic, boe-hoe’. Nic prijst zijn kunstzinnigheid en sjokt zijn kamer in om uit te pakken. Sinds hij dit huis heeft ingeruild voor een studentenkamer, is zijn pompejaans rode kamer achter in het huis omgevormd tot een extra speelkamer

met uitgestalde Legocreaties, waaronder een maharadjakasteel en een R2-D2 met aandrijving. Karen heeft ter voorbereiding van zijn thuiskomst Daisy's menagerie van knuffeldieren uit de weg geruimd en het bed opgemaakt met een dekbed en verse kussenslopen.

Als Nic weer tevoorschijn komt, heeft hij zijn armen vol met cadeautjes. Voor Daisy heeft hij de poppen Josefina en Kirsten, afdankertjes van zijn vriendin. Ze zijn mooi aangekleed met respectievelijk een geborduurde blouse en poncho, en een groene fluwelen overgooier. Jasper krijgt een set waterpistolen zo groot als een kanon.

'Na het eten,' waarschuwt Nic Jasper, 'zul je zo nat zijn dat je naar binnen zult moeten zwemmen.'

'En jij zult zo nat zijn dat je een boot nodig hebt.'

'Jij zult natter zijn dan een natte noedel.'

'Jij zult zo nat zijn dat je een jaar lang geen douche nodig hebt.'

Nic lacht. 'Dat komt goed uit,' zegt hij, 'bespaart me een hoop tijd.'

Na het eten vullen de jongens de waterpistolen en hollen ze naar buiten, de woelige avond in, om ieder een andere kant op te rennen. Karen en ik kijken toe vanuit de woonkamer. De jongens belagen elkaar, spieden tussen de Italiaanse cipressen en eikenbomen, duiken onder tuinmeubilair en kruipen achter heggen. Bij een mooi schot spuiten ze elkaar nat met dunne straaltjes water. Verscholen achter enkele hortensia's in potten bij het huis aanschouwt Daisy het hele gebeuren. Wanneer de jongens langs haar stormen, draait ze met haar ene hand de buitenkraan open en richt ze met haar andere hand de tuinslang op haar doelwitten. Ze zijn druipnat.

Net wanneer de jongens haar dreigen te vangen, houd ik hen tegen. 'Je verdient het niet om te worden gered,' zeg ik tegen haar, 'maar het is bedtijd.'

Jasper en Daisy gaan in bad, trekken hun pyjama aan en vragen Nic om een verhaaltje voor te lezen.

Hij zit op een bankje in kinderformaat tussen hun bedden in, met zijn lange benen gestrekt op de vloer. Hij leest voor uit *The Witches* van Roald Dahl. We horen zijn stem, of beter stemmen in de kamer ernaast: de jonge verteller, een en al verwondering en oprechtheid, de

gewiekste en krakende Grootmoeder, en de krijssende, lelijke Opperheks.

‘Kinderen zain vies en voil! ... Kinderen zain smeerrik en stinkerrik! ... Kinderen stinken naar hondenpoep! ... Ze stinken nok erker dan hondenpoep! ... Hondenpoep roikt naarr viooltjes en lelietjes-van-dalen verrkeleken met kinderen!’

Nics opvoering is onweerstaanbaar. De kinderen hangen zoals altijd aan zijn lippen.

De storm die zich langzaam had opgebouwd, barst tegen middernacht eindelijk los. Het regent pijpenstelen en met tussenpozen zelfs bakstenen. De hagelsalvo’s kletteren als een spervuur op de koperen dakpannen. We worden zelden overvallen door onweer, maar vannacht lijkt de hemel één groot vuurwerk.

Tussen de donderslagen door hoor ik de boomtakken kraken. Ik hoor ook hoe Nic door de gang loopt, thee maakt in de keuken en zachtjes op zijn gitaar tokkelt. Hij speelt Björk, soundtracks van Bollywood en Tom Waits, die zijn wijze raad zingt: *‘Never drive a car when you’re dead.’* Ik maak me zorgen om Nics slapeloosheid maar verdring mijn argwaan en herinner mezelf aan de lange weg die hij heeft afgelegd sinds vorig schooljaar toen hij Berkeley voor bekeken hield. Hij ging toen aan de andere kant van het land studeren en heeft er net zijn eerste jaar opzitten. Na alles wat we hebben meegemaakt, voelt dit als een wonder. Volgens mijn telling gaat de honderdvijftigste dag zonder methamfetamine in.

De storm is overgewaaid en de ochtendzoon schijnt op de parelende esdoornbladeren. Ik kleed me aan en voeg me bij Karen en de kleintjes in de keuken. Nic schuifelt binnen in een flanelen pyjamabroek en uitgerafelde wollen trui, en draagt een röntgenbril. Hij hangt over het aanrecht, worstelt met het espressopotje, vult het met water en koffie, en zet het op een vuurtje. Vervolgens zet hij zich met een kom cornflakes bij Jasper en Daisy.

‘Daisy,’ zegt hij, ‘je tuinslangaanval was een knap staaltje, maar dat zal ik je toch betaald moeten zetten. Kijk maar goed uit je doppen!’

Ze spert haar ogen wagenwijd open. ‘Wat moet ik dan zien?’

Nic zegt: ‘Ik hou van je, gekke meid.’

Daisy en Jasper gaan naar school en niet veel later komen een stuk of vijf vrouwen om Karen te helpen een afscheidscadeau voor een geliefde leerkracht te maken. Ze bezetten een betonnen vogelbadje met schelpen, gladgeslepen stenen en door de kinderen gemaakte mozaïekstukjes. Ondertussen keuvelen ze en nippen ze van hun kopje thee.

Ik duik onder in mijn werkkamer.

De vrouwen nemen een lunchpauze in de open keuken. Een van de moeders heeft Chinese kipsalade meegebracht. Nic was weer in bed gekropen maar verschijnt nu uit zijn kamer, schudt de slaap van zich af en groet de vrouwen. Hij antwoordt beleefd op al hun vragen – weer over zijn studie en zomerplannen – en verontschuldigt zich dan: hij heeft een sollicitatiegesprek.

Zodra hij de deur uit is, hoor ik de moeders over hem praten.

‘Wat een lieve knul.’

‘Hij is geweldig.’

Iemand prijst zijn goede manieren. ‘Jullie boffen maar’, zegt ze tegen Karen. ‘Onze tienerzoon bromt maar wat. Verder schenkt hij ons bijzonder weinig aandacht.’

Enkele uren later zet Nic weer voet in een stil huis. De mozaïekmoeders zijn huiswaarts gekeerd. Hij heeft de baan. Morgen start zijn opleiding als ober in een Italiaans restaurant. Hij huivert als hij denkt aan het vereiste pak met de stijve zwarte schoenen en een wijnrood gilet, maar er zijn hem bergen fooi beloofd.

Na zijn korte opleiding gebruikt hij ons de volgende middag om op te oefenen. Hij laat zich inspireren door de ober in een van de films die hij zich heeft ingeprent, *Lady en de Vagebond*. We zitten aan tafel voor het avondeten. Met één hand hoog in de lucht waarop hij een denkbeeldig dienblad balanceert, komt hij de eetkamer binnen en zingt in een zangerig Italiaans accent: ‘*Oh, this is the night, it’s a beautiful night, and we call it bella notte.*’

Na het eten vraagt Nic of hij de auto kan lenen om naar een AA-bijeenkomst te gaan. Nadat hij meerdere keren te laat was thuisgekomen